

Patak Márta

TITOK

– *Ami Benito Pérez Galdós Tristanájából kimaradt* –

Ne írj, ne hívj, majd én jelentkezem. Ne törj be külön, teljes valóddal az életembe, amikor nem vagy velem. Bőven beérem annyival, amennyit rólad képzelek. Többet úgysem tudok befogadni belőled.

Ha egyedül vagyok, magam elé képzelek, és olyankor a hangodat is hallom. Becsukom a szememet, és hallgatlak. A nevemen szólítasz, hátulról közeledsz felém. Máskor meg én megyek feléd, és te vársz rám. Így is elképzelek. Talán ez utóbbi kicsit gyakrabban fordul elő. Hogy én megyek hozzád. Te állsz a nyitott ajtóban, rám nézel, és én azt a ragyogást szeretem a szemedben, meg ahogy olyankor a nevemet kimondod.

Hová jönnél még te is? Hiszen itt vagy, hiába nem vagy itt, mégis állandóan itt érezlek magam mellett. Szólnom sem kell, elég, ha gondolkodok rád, és rögtön itt teremsz. Ne nehezítsd meg a helyzetemet, ne férközz be jobban a hétköznapjaimba. Csak felkavarnál a kettős jelenléteddel. Egyet bírok csak el belőled.

Éjszaka rosszabb. Olyankor nem tudom irányítani a gondolataimat. Felébredek, és úgy érzem, menten megbolondulok. Testemet szétfeszíti a fájdalom, amikor rádöbbenek, hogy csak álmodtam, nem is te fekszel ott az ágyban mellettem. Pedig napközben minden olyan egyszerű. Fűtőrészve kimegyek a piacra, a kofák már ismernek, szeretnek, amiért ilyen vidám fickó vagyok, szívesen elbeszélgetek velük, sose alkudozom, inkább még adnék többet is, át tudom érezni, mennyi munka, mire elkészül a tejföl, túró, dicsérem őket, Mancsi néni, remek az új frizurája!, mire Mancsi néni pironkodva jegyzi meg, hogy pedig már évek óta nem látott fodrász, mire én, nem számít, akkor is olyan, mintha a legdrágább belvárosi szalonból lépett volna elő, nekem elhiheti!

Csak akkor van baj, ha belépsz az életembe. Megcsörren a telefon, miközben állok a bankfiókban a pénztár előtt, azonnal a zsebemhez

kapok, ösztönösen fölveszem, és meg sem tudok szólalni hirtelen. Csak a szokásos sablonos mondatok, hogy vagy, mi újság, köszönöm, hogy hívtál. És utána nagyon rossz. Nem találom a helyemet. Kilépek a bankfiókból, kóvályog a fejem. Össze kell szednem magamat, hogy egyáltalán eszembe jusson, hol hagytam az autót. Olyan vagyok, mint akibe idegbénító mérget fecskendeztek. Olyankor leülök egy teraszra, megiszom egy kávé, és csak utána indulok tovább.

Ne lépj ki a helyedről. Ne mutakozz máshol, csak ahová én vezetlek. Így könnyebb nekem. Írni sem szeretek, és azt sem szeretem, ha te írsz nekem. Megzavarod a rendet a fejemben. Nem értem, amit írsz. Nem láttam azt a virágot, amiről mesélsz, nem voltam ott melletted, amikor azt a filmet megnézted.

Legjobban azt szeretem, amikor egyedül ülök az autóban, és vidékre utazom. Legalább kétszáz kilométernyi távolságra. Olyankor elindítok valamilyen zenét, és hangosan énekelek vele. De ezt csak egyedül tehetem. Semmi hangom nincs, a családom kinevetne, ha énekelni hallanának. Sose énekelek más előtt. De előtted énekelni is lehet. Olyan lehetek, mint egy kajla kamasz. Nyomom a gázpedált, és teli torokból énekelek. Rajtad is látom, hogy élvezed, akkor is tetszik, ha az én hangom nem túl tisztán szól az énekesé mellett, és a dalszövegekre is csak úgy nagyjából emlékszem. Téged ez cseppet sem zavar. Elég egy kissé jobbra pillantanom, rögtön látom az arcodon. Jár a fejed, a kezed a térdeden, táncol a felsőttested, és ahogy hullámszol, kívánom nagyon a melledet. De nem érhetek hozzá, mert vezetek.

Jó így. Amíg úton vagyok. Nem gondolok munkára, tárgyalásra, nem azon jár az eszem, hogy mi vár rám a lenti raktárbázison, megint a visszáru, a selejt, a hóbortos kívánságok sora, semmire nem gondolok, egyszerűen csak létezem. A forgalom gyér, autó alig van az úton, szól a zene, énekelek, ott vagy mellettem. Mi kell több ennél?

Időnként hallom a nevetésedet. Sose mellettem nevensz. Mindig valahol távol csendül föl az összetéveszthetetlen kacagásod. Fölkapom rá a fejemet. Amikor indulnék lefelé a mozgólépcsőn. És hirtelen meghallom a hátam mögött a nevetésedet. Hátrakapom a fejemet, de nem látlak. Sehol sem látlak, eltűntél, belevesztél a tömegbe. Amilyen hirtelen felbukkantál, olyan hirtelen el is tűnsz. Utána hiába kereslek. Aznap már nem leszel mellettem. Tudom, ilyenkor valahol itt a közelben jártál, csak nem találkoztunk. Éreztem. Tele volt veled a város.

Engem különös nyugtalanság fogott el. Egész nap nem találtam a helyemet, mindenütt téged éreztelek, de sehol sem találtalak. Eltűntél mellőlem. Mintha hirtelen megsokszorozódtál volna. Benne voltál mindenben, pedig nem voltál sehol, még mellőlem is eltűntél.

Arra kérek, ne mutakozz a hétköznapjaimban, hogy olyan maradhass, amilyennek gondollak. Csak velem változhatsz. Tőlem különálló életed nem is létezik a szememben. Ne mesélj róla, mit csinálsz, amikor nem velem vagy. Akkor is legyél velem, de úgy, ahogy én szeretem. Csak annyit, úgy és ott legyél velem, ahogyan én akarom. Ennél többet nem bírok el belőled.

Titokban. Egyedül. Akkor. Amikor már mindenki elment hazulról, mielőtt még én is útnak indulnék. Olyankor visszabújok az ágyba, magam mellé képzelek, és nagyon szeretlek. Aztán felöltözünk, és elmegyünk. Mögöttem jössz néhány lépéssel. Az autóban is a hátsó ülésen ülsz, sose mellettem. Vezetés közben nem szeretnék látni, nehogy eltereld a figyelmemet. Úgy helyezkedsz, hogy a visszapillantó tükörből se látlak, csak tudom, hogy ott ülsz, egész a szélen, hogy ne is kerülj a látóterembe. Nem mozdulsz, csendben vagy. Már megtanultad, hogy csak a hosszú, vidéki utazásainkon ülhetsz mellettem, és olyankor énekelek neked. Ha itthon maradunk, egész nap hang nélkül követsz, mint az árnyék, és nekem megnyugtató a tudat, hogy velem vagy.

Hogyan mondjam el, hogy nagyon szeretlek, de nem is tudnám, mihez kezdjek veled, ha a hirtelen felébredő vágy pillanatában egyszer csak ott teremnél mellettem. Csak állnék dadogva, megkövülten, mint a kisgyerek, aki a versenyautójával mindent leelőz, szárnyashajót, repülőgépet is, ha kell, mert olyan kétéltű a versenyautója, amelyik földön, vízen és levegőben egyaránt gyorsabb mindennél, pedig csak egy kézre álló fadarab, azzal játszik, mígnem egyszer a szülei meglepik, és az önfeledt játék kellős közepén az orra elé gördül egy távirányítós piros Maserati, ám a kisfiú nem tud mit kezdeni vele.

Úgyhogy maradj inkább otthon, éld az életedet, és ha hívlak, ne várakoztass sokáig. Hamar gyere. Nehogy kétségbeesésemben azt kelljen gondolnom, hogy nem is létezel, csak úgy elképzeltelek.

NE BŐGJ, FIAM, KINEVETNEK A LÁNYOK!

- Ne bőgj, fiam, kinevetnek a lányok! Emlékszel? Mindig ezt mondta, valahányszor nekimentem a biciklivel a járdán egy ház falának, mert hirtelen elém ugrott egy kutya, és nem tudtam kikerülni, végigkaristoltam a bőrt a kezemen, a lábam szárán, vagy amikor fociztunk a salakos pályán, tiszta kék lett a térdem, mert telement a seb salaktörmelékkel, csípte veszettül a sebemet, és te kimostad, bekentéd jóddal, hogy ne fertőződjön el, akkor is nevetett, felkőnyökölt az ágyban, amennyire tudott, fogta a hasát, hátradobta a fejét, úgy kacagott rajtam: Micsoda katona lesz belőled!, Anyád talán majd akkor is fogja a kezedet, amikor az esküszöveget mondod!, Bezzeg amikor én elestem, fölhasítottam a vádlimat egy kiálló vasdarabbal a kerítés tövében, a nagyapám besózta a sebet, én meg összeszorítottam a fogamat, föl se szisszentem, pedig veszettül fáj, elhiheted, aztán körbetekerte egy tiszta ronggyal, és én szaladtam tovább, mintha mi sem történt volna, vagy amikor mezítláb futballoztunk a réten, megcsípte a talpamat egy méhecske, fél lábon ugráltam, leültem, kiszedtem a fullánkját, és már futottam is a labdáért, vagy amikor kőbe rúgtam, és lefordult a hús a nagyujjamról, akkor se álltam meg, pedig vérzett is rendesen, de gólhelyzet volt, be kellett rúgnom, mit szóltak volna a többiek, Egy vacak kavicstól ennyire kétségbeesni?, egy kényszerítővel éppen hozzám került a labda, menni kellett velem, nem volt mese, különben viszi az ellenfél, látod, fiam, ez az, ami neked sose ment, mert te rögtön az első akadálynál meghátráltál, szaladtál anyád ölébe, az meg a szoknyája ráncával törölgette a könnyet az arcodról, az rontott el, a kedves édesanyád, azt hitte, így is nevelhet férfit belőled, hát nem, fiam, én már akkor megmondtam, így sose lesz férfi belőled, eddzen meg az élet, viseld el a fájdalmat, a szakramentumát neki, különben ilyen anyámasszony katonája maradsz világeleteredre.

Emlékszel? Beszélni már nem tudott, de még a halálos ágyán is csóválta a fejét, amikor meglátott, benne volt a tekintetében, hogy fiam, fiam, sose lesz férfi belőled, látom az arcodon, megint anyád vigasztal, odabújtál az ölébe, mielőtt bejöttél hozzám, nem bírod látni bennem a

csöveket, nem állod a vér- és húgyszagot, pedig itt az van, jobban érezni, mint a fertőtlenítő szagát, még reggel a hypó se nyomja el, pedig azzal mosnak fel a reggeli szöszmötölés előtt, Nézz rám!, Hallottál egy nyikkanásnyi panaszt valaha is tőlem?, Idenézz, fiam!, Hiányzik tőből a két lábam, csöveken jön ki belőlem a húgy, a szar, de hallottál engem jajgatni?, Pedig olyan fájdalmaim voltak, hogy Krisztus se szenvedett jobban a keresztfán, nekem elhíheded, mintha tőből szaggatták volna ki a lábamat életlen késekkel, időnként annyira hasogatott, de én olyankor behunytam a szememet, és arra gondoltam, milyen lehetett, amit apám mesélt, amikor feküdt a hidegben fagyott lábával a lövészárokban, és süvítettek a füle mellett a golyók, vagy amikor a háromlábú puskájával célba vette az orosz, és mind a ketten tudták, hogy aki gyorsabb lesz, az marad életben. Hát milyen férfi lettél, fiam?, Nyeld le a könnyeidet, és szólalj meg, mondj valamit búcsúzóul apádnak, a betyár teremtésit neki, különben úgy megyek át a másvilágra, hogy embernyi ember létére se lett férfi a fiamból, hát hogy állok én meg a Jóisten színe előtt, édes fiam?

Láttam a szemében, hogy nem tart semmire, hallottam szinte a korholó hangját a hátam mögül, pedig ott feküdt előttem a halványzöld kórházi lepedők között, felére zsugorodva, egyik fele nélkül, a lábát is leszámítva, hiányzott a fele ember belőle, de még így is vádolt a szeme, a hangja meg ott zengett a hátam mögött, csiklandozta a tarkómat a lehelete, ahogy mondta, Fiam, fiam!, Hiába van három diplomád, semmire se mész veled, ha arra se vagy képes, hogy apád szemébe nézz, és azt mondd neki, igazad van, így kell ezt, világeletemben kemény voltál, most se add fel, apám, mit szól az ápolónő, ha bejön, és azt látja, hogy ez az öregember itt kesereg, legyen férfi az ember, az utolsó leheletéig, hát hiába tanítottalak rá kiskorodtól fogva, fiam?, az Anyád a hibás, úgy elkényeztetett, pedig mindig mondtam neki, ne sajnáld, ha elesett, majd fölkel, így tanulja meg, hogy az élet nem fenékgig tejfel. És ő erre mit csinált? Nem hallgatott rám, rohant hozzád, ölbe vett, simogatta a fejedet, odahúzott magához egészen, te meg ott zokogtál a mellén, nem tudom, meddig, órákon át is talán, amíg meg nem untad a simogatást, nem tudom, mert én öt percnél tovább nem bírtam, mentem a dolgomra, intézzétek el, magamban füstölögtem odakint, hogy akarja ezek után, hogy férfit faragjak belőled. Hallottam, ezt mondtad, apám!

És most te is itt hagytál, anyám. Hová bújjak? Kinek mondjam el, hogy mennyire fáj, nem szeret már senki ezen a világon, mert csak te szeretted engem, apám nem tudott szeretni, mindig éreztem, pedig iparkodott nagyon, láttam a szemében, nagyon keményen akart bánni velem, de te nem engedted, mindig elhúztál előle, emlékszel, egyszer lecsatolta a nadrágszíját, azzal fenekelt el, téged kiküldött a nyári konyhából, mert már akkor kiabáltál, amikor beléptem, pedig akkor hősiesen álltam az ütések, nem engedte, hogy begyere az ajtón, az ablakot verted kétségbeesetten, hogy János, mit művelsz azzal a gyerekkel?, Hagyd békén, mit akarsz tőle?, Legyen ő is olyan szívtelen, mint te?, Azt hiszed, többre megy veled?, Ennek a gyereknek még van lelke, neked meg már nincsen, talán nem is volt soha, belekérgeződött a szíved a melledbe, ahogy apádé, a nagyapádé, meg az ükapádé is, az egész férfias Vajda nemzetségé, büszkék lehettek mind a hatalmas férfierőtökre, mikor szemernyi emberi érzés nem volt bennetek sose, hát mire mentek veled, mondd, mire? Apám elengedett engem, feltépte az ajtót, megiramodott feléd, neked annyi idő se volt, hogy elszaladj előle, csak álltál ott, mint akit megbabonáztak, én meg csak annyit láttam, hogy apám elkap, és pofon vág, fülemben még most is visszhangzik az a csattanás, nem felejttem el, amíg élek.

És most itt fekszel, anyám, ugyanúgy felére zsugorodva, mint akkor az apám, és én nem bújhatok az öledbe, nem simogathatok már a fejedet, pedig ott hallom egyfolytában a hátam mögött, most is beszél hozzám, elnyomja a hangodat, folyton csak őt hallom, még holtában is korhol szakadatlan, mondja, sorolja megállás nélkül az intelmeit, és én behunyt szemmel próbálak téged elevenné képzelni, anyám, látom, ahogy kitért karokkal jönél elém a kapuba, mikor csengetek, de valami nem enged, én pedig egyre hangosabban hallom a hátam mögött a gúnyos nevetést, elerednek a könnyeim és kiáltok, Megjöttem, anyám!, mire élesen felcsattan, egész közel, szinte érzem a leheletét is a tarkómban, ahogy mondja, Ne bőgj, fiam, kinevetnek a lányok! Hát, itt vagyok, megjöttem, anyám.